

Induplati

GLASILO KOLEKTIVA INDUPLATI JARŠE

ŠT. 3 — IX
MAREC 1980
CENA 10 DIN

Motiv iz motovilnice

VSEBINA:

- A. Deržičeva — ob 8. marcu
- J. Ukmar — 20. redno zasedanje DS
- L. Zabukovec — Studij dela, pogoj večje produktivnosti
Sušilni stroj brez sušilnega agregata
- O. Lipovšek — Zanima nas Umag!
X. STIPI po poteh
I. STIPI
Letni obračun so polagali člani DITTS
- Ing. Japelj — Pereč problem odpadnih voda
- F. Rihtar — Do Varšave
- E. Rojc — Pomlad je tu
- J. Klešnik — Vi vprašate — mi odgovarjamo
- F. Rebernik — Kako smo delali?
- J. Strojjan — Pred občnim zborom TVD Partizan Jarše
Nova strelska družina »Induplati«
- V. Habjanova — Personalne izpremembe

Izdaja v 800 izvodih kolektiv tovarne »INDUPLATI«.
Odgovorni urednik: Otmar Lipovšek. Natisnila in klišee izdelala Tiskarna »Jože Moškrič« v Ljubljani

Ob 8. marcu, mednarodnem prazniku žena

V težkem boju zoper izkoriščanje in zapostavljanje delovnega človeka, zlasti še žena, je 8. marec pomemben mejnik.

Mnogo je bilo hudega in grenkega v preteklosti in mnogo prizadevanj, da bi se tudi ženske osvobodile družbenega in družinskega jarma. Kljub bojem in pridobitvam meščanskega ženskega gibanja pa je še delavsko žensko gibanje, ki je boj za ženske pravice strnilo z bojem vseh zatiranih zoper vse zatiralce, na široko odprlo vrata v svetlo prihodnost, ker je spoznalo, da so korenine zatiranja iste, pa naj gre potem že za delavstvo, za male narode ali za ženske.

Mnogo je bilo naporov, moškim enakovrednih naporov naših žensk med narodnoosvobodilnim bojem, naporov, ki so z neizprosno doslednostjo zgodovinske nujnosti osvobodili ne samo naše delavstvo kapitalističnega izkoriščanja, ampak tudi nas — ženske stoletnega in tisočletnega jarma razredne družbe.

Vendar pri doseženih uspehih ne gre več samo za formalno pridobitev političnih pravic, ki odpravljajo neenakopravnost in zapostavljanje žena. Za več gre! Problem je v tem ali je žena tudi vselej materialno in moralno povsem samostojna, da se lahko svobodno odloči, pa naj gre za javne ali za intimno osebne človeško pomembne odločitve. V tem pogledu je zlasti naša domovina smelo krenila po poti graditve socialističnih odnosov med ljudmi. Samo to je pot, ki lahko

za trajno ter vedno širše in globlje zavaruje te elementarne pravice delovnih žena.

Aktivna in volilna pravica pod enakimi pogoji za moške in ženske je sicer uveljavljena, kadar pa gre za izbor kandidatov v posamezna predstavniška telesa ali njihove svete, zadoste temu načelu največkrat z nekaj predstavnicami žena. Vzroki, ki naj opravičijo to dejstvo, so že dolgo isti: prezaposlenost žena v družini, premajhna razgledanost v družbenih problemih, nezadostna predizobrazba itd. To so sicer tehtni razlogi, ki še igrajo pomembno vlogo, vendar bi morali z večjo trdovratnostjo kot doslej odpravljati njihove posledice. Ni kaj prida drugače tudi v organih našega delavskega samoupravljanja in družbenega upravljanja, čeprav kaže, da so n. pr. šolski sveti in upravni odbori socialnih in drugih ustanov ob praktični pomoči žena poživili in razvili delo teh ustanov.

Problemi, ki niso redki, kažejo tudi, da si mnogi aktivisti v propagandi prizadevajo za tako imenovano aktivizacijo žensk, a se stvar ustavi že pri njihovih ženah. Čas je že, da tudi na vasi spreobrnemo »gospodarja« v tovarniša delovne žene, ki ima enake politične pravice kot on.

Kljub vsemu pa je naš čas vendarle zanimiv zaradi tega, ker mnogo višje vrednoti ženo kot kdajkoli prej. Na to smo borbene žene sveta in Jugoslavije lahko še posebej ponosne.

Jarše, 27. II. 1960.

Deržić Angelca

20. redno zasedanje DS

je bilo namenjeno poročilom in ugotovitvam inventurnih komisij, ki so popisovale dejansko stanje 31. decembra 1959. Splošna ocena je ta, da je bila inventura v redu izvršena in da je bilo zelo malo viškov ali primanjkljajev pri posameznih grupah materiala ali sredstev.

V skladišču surovin v predilnici je bil ugotovljen presežek pri lanenem hodniku za 13 kg ter pri vrveh za 761 kg, medtem ko je manjkalo lanenega vlakna 126 kg.

Pri barvnih in beljenih prejah je bilo 95 kg viška in 63 kg primanjkljaja. Večja količinska razlika je bila ugotovljena v skladišču barv in kemikalij. Kalcinirane sode je bilo 450 kg več, ostalih kemikalij in barvil za 62 kg.

Skladišče pomožnega materiala (Žargi) izkazuje malenkostne viške in primanjkljaje. Ugotovljeno pa je bilo, da se je v tem skladišču nabralo že precej materiala, ki ga ne uporabljamo več (razni odlitki, vijaki, igle, čolnički itd.) in občutno izgublja na vrednosti, zato ga je treba čimprej prodati ali uporabiti v druge namene.

Inventura naše domače lanene in konopljene preje izkazuje presežkov za 28 kg, manjkov pa za 131 kg. V tem skladišču je bilo delo komisije najbolj oteženo, ker je prostor prenatrpan z materialom. Izven podjetja je treba nujno poiskati nek skladiščni prostor in tam vskladiščiti del naše preje.

Popis gotovega blaga je izkazal presežek za 75 m in primanjkljaj 33 m. Prav tako je bil ugotovljen primanjkljaj 34 m tudi pri makulturnem blagu.

Nedovršena proizvodnja, to je artikli, ki v našem primeru normalno niso sposobni za prodajo, n. pr. povezki, ročke, trakovi, previta preja, rezervne osnove, votek, blago na strojih, surovo blago, nepotiskane tkanine itd. je bila ugotovljena v posameznih oddelkih v sledeči višini:

— predilnica	37 125 719 din
— tkalnica s prejemarno	97 831 124 „
— pripravjalnica	33 567 155 „
— oplemenitilnica	17 443 646 „
— tiskarna	250 996 „

s k u p a j 186 218 640 din

Pri osnovnih sredstvih je komisija ugotovila, da manjkajo 3 manjši elektromotorji.

Popis je bil izvršen tudi v menzi, domu v Umagu in na Mali planini. V menzi je bil ugotovljen višek raznega materiala v višini 63 590 din in primanjkljaj v višini 99 243 din. Primanjkljaj je nastal predvsem zaradi tega, ker je pri prodaji malic v podjetju zmanjkalo 55 skled za tople obroke, 97 kozarec po 2 deci in 21 steklenic od jogurta! Je to res ogledalo našega odnosa do skupne imovine?

Dom na Mali planini izkazuje 123 din viška in 4828 din manjka. Med drugim je tudi tu zmanjkala ena volnena odeja.

V Umagu je komisija ugotovila 1333 din viška, ki je nastal s tem, ker je »Partizan« Jarše poklonil Domu 1 vedro za vodo (zabeleženo Špeli na ljubo). Manjkov pa je bilo za 15 689 din, ker so bile tu — kar naravnost povedano — ukradene 3 volnene odeje, 3 rjuhe, več brisalk, obešalnikov in slično!

Končni rezultat inventure pa je naslednji:

vsi viški znašajo	938 060 din
vsi primanjkljaji	672 730 „
vsi vzeti ali izgubljeni predmeti	142 342 „
Ocenjena manjvrednost materiala	575 295 din

Študij dela – pogoj večje produktivnosti

(Kratek opis razvoja)

Industrijska revolucija konec 18. stoletja in začetkom 19. stoletja, pogojena z velikimi izumi tedanjega časa (l. 1769 je bil izdelan prvi parni stroj, istega leta so se zavrtela vretena prvega mehničnega predilnega stroja, 1786. leta so bili zatrkani prvi votki na mehaničnih statvah itd.) je zadala težak udarec starim cehovskim delavnicam in obrtniškem načinu dela. Človeške roke je v vse večji meri zamenjaval stroj. Tehnični napredek v proizvodnji je občutno spremenil tudi način dela in delovne pogoje nasploh. Industrijski način dela je, za razliko od starega obrtniškega načina, privedel do delitve dela, do večje specializacije delavcev in s tem tudi do povečanega tempa dela.

Zrastle so velike tovarne z deset in deset tisoči delavcev, uvedena je bila serijska proizvodnja, stekel je tekoči trak in danes govorimo že o popolnoma avtomatiziranih tovarnah, kjer bo človek samo še s pritiski na gumb uravnaval tek proizvodnega procesa.

Vse te zamisli pa se niso porodile v človeških možganih čez noč, temveč je ves ta napredek plod dolgotrajnega dela mnogih ljudi, ki so s svojimi smelimi idejami botrovali sedanjemu napredku.

Novi stroji so zahtevali tudi od človeka, ki jim je stregel, vse več znanja in spretnosti. Vzporedno s tehničnim napredkom je napredovala tudi vrednost človeškega dela. Kmalu je prodrlo prepričanje, da proizvodnja ni odvisna samo od strojev in njih brzine, temveč, da je človek pri stroju odločujoč faktor. Vse več pažnje so tovarnarji posvečali proučevanju človeškega dela in poučevanju ljudi.

Mladi kapitalisti so prinesli nove poglede na človeka kot delavca pri stroju in nove ideje so dobivale prva potrdila o svoji pravilnosti iz prakse.

Med prvimi uspehi, oziroma eden prvih, ki je uporabil priučene delavce za serijsko proizvodnjo, je bil Henry Ford (1863—1919). Prelomil je s preteklostjo in njegove takratne delavnice so bile zametek današnjega velikega Fordovega koncerna za izdelavo motornih vozil.

Nadaljnji značajni napredek je študij dela doživel s Taylorjem, (1856—1915). Ta ameriški samouk je razstavil delo na delovnem mestu na posamezne osnovne gibe in z uro v roki ugotavljal brzino istih. Ugotovil je, da delavec na delovnem mestu naredi mnogo nepotrebnih gibov, in da bi marsikatero stvar lahko mnogo bolj racionalno naredil.

Na podlagi svojih študij je prišel do naslednjih zaključkov:

- na delovno mesto je treba izbrati primerne človeka,
- poučiti ga je treba o pravilnem načinu dela in ga opozoriti na nepotrebne gibe,
- dati mu je treba za podstrek pri delu tudi višjo plačo.

Taylor je pri svojih študijah zastopal stališče kapitalistov in pri diktiranju tempa dela ni gledal na

zmožnost delavca ampak je vzel za normo učinek najboljšega delavca v skupini.

Taylorjevo delo je nadaljeval Gilbreht (1868—1924). Poleg ure je pri svojem opazovanju uporabljal kot pripomoček tudi fotografije in filme. Na ta način je ugotovil, da se z brzino bistveno spremeni tudi oblika gibov in kombinacije istih. V nasprotju s Taylorjem, ki je zagovarjal maksimalno hitrost dela, je Gilbreht postavil trditev, da je za kvalitetno delo potrebno določiti le optimalno hitrost dela.

Pionirsko delo Taylorja in Gilbrehta na področju študija dela so potem v raznih državah nadaljevali in razvijali posamezniki pa tudi državne institucije niso bile redke, ki so se bavili s problemi študija dela (v Nemčiji REFA inštitut).

Poleg tehnikov so se s študijem dela začeli baviti tudi psihologi in sodelovanje obojih je prineslo nov veter v študije o delu. Razvila se je ideja, da je od človeka treba sicer zahtevati gotovo količino dela, vendar mu je to delo treba čim bolj olajšati. Sprejeto je bilo načelo, da naj se čim več dela opravi sede in uvedeni so bili odmori med delovnim časom. Vse to je kljub črnogledim napovedim pripeljalo do povečanja storilnosti.

Iz časov pred drugo svetovno vojno je znan podvig ruskega rudarja Stahanova, ki je uspel izboljšati metodo odkopa premoga in s tem zelo povečal efikasnost svojega dela. Njegov podvig je sprožil veliko gibanje za dvig storilnosti v SSSR.

Druga svetovna vojna je nekoliko zavrla napredek na tem polju v Evropi, zato pa je v USA, kjer je bilo treba čimprej povečati industrijsko proizvodnjo za potrebe vojske, študij dela zelo napredoval. Iz mnogih poizkusov in daljšega študija so v USA med vojno razvili tako imenovano »štiristopenjsko metodo« za izboljšanje dela ali kakor ji oni pravijo TWI sistem (Training within industries). S pomočjo te metode jim je uspelo v najkrajšem času dvigniti proizvodnjo in priučiti na tisoče novih delavcev.

Po vojni so to metodo, morda v nekoliko prilagojeni obliki sprejele vse zapadne države. Mednarodna organizacija dela jo je preko svojih strokovnjakov vpeljala tudi v druge manj napredne države, kot dober pripomoček za hitrejši dvig industrijske proizvodnje. Tudi v vzhodnih državah ne držijo rok križem. V SSSR so razvili za izboljšanje dela metodo ing. Kovaljova, ki sloni sicer na drugih principih kot ameriška, vendar jo z uspehom uporabljajo tudi v ostalih državah vzhodnega bloka.

V Jugoslaviji smo v zadnjih letih ustanovili več zavodov, ki se bavijo s študijem dela in z izboljšanjem organizacije dela. Pri tem se nekoliko naslanjamo na TWI metodo, ki jo prilagajajo jugoslovanskim prilikam. Študij dela oziroma izboljšanje dela je, lahko rečemo, najboljši in najcenejši način za hitro izboljšanje in dvig storilnosti v naši industriji.

-c L-

Škrobilni stroj brez sušilnega agregata

Tovarna Rütli je na zadnjem tekstilnem sejmu v Milanu prikazala zanimiv škrobilni stroj za škrobljenje rejonov in sintetičnih niti. Preja se pri tem stroju škrobi z raztalino posebnih kemikalij. Ker šlihta ne vsebuje vode, temveč so škrobilna sredstva raztaljena pri višji temperaturi, škrobilni stroj ne potrebuje su-

šilnega agregata — šlihta se strdi pri ohlajevanju na zraku.

Raztalina je nameščena v posebnem kotlu nad strojem in doteka po potrebi v škrobilno korito (avtomatska regulacija). Prednost tega stroja je v tem, da je zelo zmanjšana napetost niti pri škrobljenju in je raztezanje niti minimalno. (Textil Praxis 12/59)

Zanima Nas »UMAG«

Toplejši dnevi nas dramijo iz zimske otopelosti. Skupno z naravo postajamo mladi in polni življenja.

Sonce je stalo že kar precej visoko na nebu, ko sem se spomnil na dopust in hitro stopil k tovarišu Deržiču, predsedniku UO našega počitniškega doma ter ga pobaral za novice v zvezi z letovanjem v našem domu v Umagu.

Med drugim mi je povedal tudi to:

— letos bo vozil avtobus v Umag v torek in bo tako trajal dopust od torca do torca,

— sezona se bo pričela 1. maja in bo trajala do konca septembra,

— za glavno sezono veljata meseca julij in avgust,

— vsakdo se lahko okoristi z dopustovanjem v našem domu največ 14 dni, če se pravilno prijavi in poravna zahtevano ceno za pensionske usluge,

— kdor želi na dopust v mesecu maju ali juniju, se mora javiti v sekretariatu podjetja do konca tega meseca (marca),

— kdor želi preživeti dopust v našem domu v mesecih julij - september, se mora javiti v sekretariatu našega podjetja do konca maja,

— pri prijavi se bo upoštevalo načelo »kdor prej pride, prej melje«,

— v mesecih julij in avgust imajo prednost člani kolektiva in njihovi svojci, med katere je šteti: ženo ali moža, otroke, katere zaposleni starši iz Induplati vzdržujejo, starše člana kolektiva, če živi v skupnem gospodinjstvu in jih član kolektiva vzdržuje,

— za vse navedene znaša cena na dan v Umagu (v našem domu) 350 din. Razumljivo plačajo otroci od 3 do 12 let polovično ceno, otroci do 3 let pa nič, seveda pa nimajo pravice do postelje niti do obroka hrane,

— ostali gostje v domu plačajo dnevno 650 din,

— upokojenec, ki je bil zadnjih 10 let pred upokojitvijo zaposlen v Induplati in želi izkoristiti dopust v našem domu v Umagu, plača enako samo 350 din. Ta ugodnost ne velja za svojece upokojenca,

— vožnjo z našim avtobusom iz Jarš do Umaga plačajo dopustniki posebej in bo tarifa objavljena naknadno,

— vsak potnik - dopustnik lahko vzame s seboj 20 kg prtljage. S tem se želi preprečiti prevoz vin iz Umaga za najrazličnejše koristnike. Tega letos več ne bo,

— kdor bo obiskal naš dom samo prehodno, bo moral plačati za zajtrk 50 din, za kosilo 200 din in za večerjo 150 din. Te cene veljajo za nedeljske izletnike, ki ne bodo prenočevali v našem domu,

— kdor od dopustnikov en dan ne bo v domu na hrani (izlet) in bo to javil upravniku doma vsaj 24 ur prej, ne bo plačal hrane za tisti dan za toliko oseb, kolikor obrokov bo odjavil. Kdor bo odjavo zamudil ali nanjo pozabil, bo plačal polno ceno, kakor da bi jedel v domu, četudi ga nič več ne čaka. Obroki prehrane se delijo namreč samo v objavljenem času.

Precej je novega, zato sem prepričan, da Vam bo to ali ono koristilo za odločitev glede dopusta v našem domu v Umagu. Prijavite se takoj.

-r

Ing. Japelj Miha

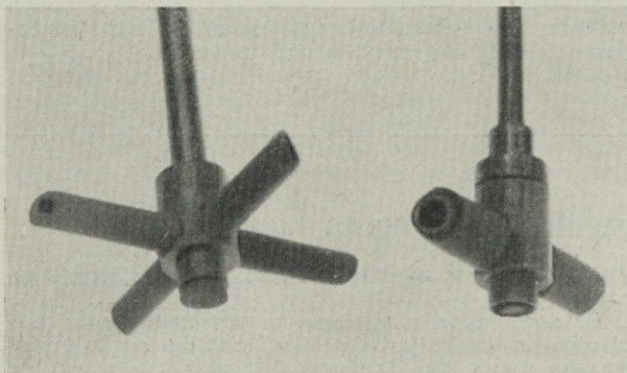
Pereč problem odpadnih voda

(nadaljevanje in konec)

Postopek čiščenja odpadne vode po postopku, omenjenem v prejšnji številki Konoplana, bi bil v kratkem sledeč: v posebnem reaktorju se tvori s pomočjo Pista turbine železov hidroksid iz železa, zraka in vode. Tako pripravljen železov hidroksid se v mešalnikih pomeša z onečiščenno odpadno vodo. Nečistoče se adsorbirajo (vežejo) na železov hidroksid in se skupno z njim usedajo v posebnem usedalniku. Nad sedimentiranim gelom železovega hidroksida z že adsorbiranimi nečistočami se nahaja bistra in čista odpadna voda. To vodo vodimo po potrebi v nevtralizacijski bazen (da uničimo prebitno kislino oziroma lug v vodi). Tako vodo še filtriramo skozi filtrirne agregate z aktivnim polnilom in kremenčevim peskom, nakar jo odvajamo očiščeno v kanal. Slaba stran tega postopka čiščenja odpadne vode leži v tem, da prisotnost površinsko aktivnih snovi (mila, omakalna sredstva, egalizirana sredstva itd.) otežkoča potek adsorpcije

koloidnih primesi na železov hidroksid. Prisotnost površinsko aktivnih snovi (snovi, ki zmanjšajo izredno veliko površinsko napetost vode) je nezaželena zaradi tega, ker te snovi stabilizirajo koloidne raztopine, te pa izkosmičimo z izredno težavo. Težave, ki nastajajo v določenih problemih tehnično-kemičnega značaja, pa kemiki rešujejo preprosto, včasih celo drzno, včasih pa pridemo do rešitve takega problema povsem slučajno. Preprosta rešitev tega problema, razbitja stabilizirane koloidne raztopine s površinsko aktivnimi snovmi pa nam je znana morda komaj 10 let. Dodatek magnezijevega klorida povzroči kemično reakcijo med magnezijevim kloridom in površinsko aktivnimi snovmi. Nastanejo netopna magnezijeva mila, ki izpadejo; stabilizirana koloidna raztopina se razbije, tako preparirana odpadna voda se nadalje očiščuje izredno preprosto po predhodnih navodilih.

S problemom odpadnih voda sem se ukvarjal več kakor eno leto še za časa svojega študija na univerzi v Ljubljani. V svojem diplomskem delu sem preizkušal Niers Pista postopek, ki sem ga modificiral v cenejši in bolj sodobni postopek. Pista postopek uporablja turbinsko mešalo, ki je zelo drago in srka v suspenzijo vode z železnimi opilki sorazmerno malo zraka. Pri svojem delu pa sem uporabljal tako imenovano Kramaršičevo vodno mešalo, mešalo, ki je izum mojega učitelja dr. ing. Kramaršiča. To mešalo je izredno preproste konstrukcije. Os mešala je votla, ta os se razdeli na koncu v ročice, ki so tudi narejene iz votlih cevi (glej sliko). Spodnji konec mešala, ki ga imenujemo »glava votlega mešala«, je razviden iz slike. Če to votlo mešalo v tekočini izredno hitro rotira (2—10 000 obratov na minuto), vleče mešalo zaradi podtlaka po votli cevi zrak v tekočino in ga po njenem celotnem volumnu izredno fino porazdeli. Omenjam tudi to, da je danes Kramaršičevo mešalo patentiran

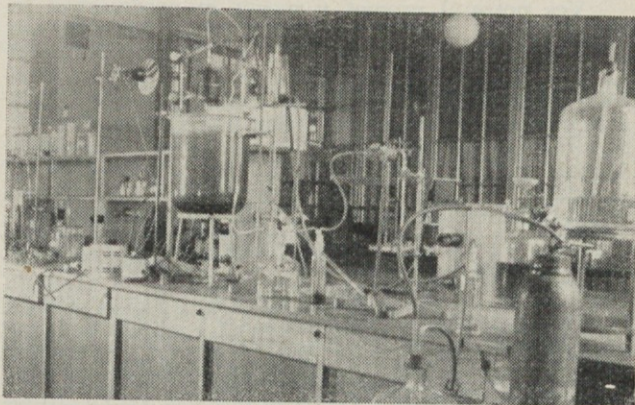
Stiriročično in dvoročično votlo mešalo

izum, ki je znan po vsem svetu in je tudi zelo cenjen. Uporablja se ga že za mnoge kemijske operacije: pri različnih oksidacijskih procesih v raztopinah (tvorba oksidnih pigmentnih barv), pri tvorbi pitne vode iz morske vode, za čiščenje jezer (Blejsko jezero ima na dnu mnogo alg, ki porabijo ves kisik, ki se nahaja v jezeru. S tem mešalom bodo vsesali v vodo dovolj kisika, da bo jezero postalo zopet bistro in bo količina kisika zadostovala za življenje rib).

Eksperimentalno sem zasledoval vse karakteristike nastanka železovega hidroksida, dobljenega z votlim mešalom. Pripravil sem si odpadno vodo in jo čistil s tako dobljenim železovim hidroksidom.

Rezultat, ki je razviden, je zelo razveseljiv. Kramaršičevo mešalo je v mnogočem boljše od Pista turbine, saj dovaja neprimerno več zraka v suspenzijo in ga bolj fino porazdeli po volumnu. Ta modificirani Pista postopek je tudi veliko cenejši od originalnega Pista postopka.

Za kakšen način čiščenja odpadne vode se bo odločilo naše podjetje, ne vem. Vsekakor pa bi bilo zanimivo in morda vsem našim delavcem prijetno dejstvo, da imamo v Jaršah novo čistilno napravo, ki ni

Eksperimentalna aparatura, katero sem uporabljal

zahtevala velikih investicij in, ki je novost, za katero se bodo, če bo čistilna naprava v redu delovala, gotovo zanimali tudi predstavniki iz drugih tovarn.

DO VARŠAVE

(3. nadaljevanje)

(piše F. Rihtar)

Proizvodnja je v vseh tovarnah planirana centralno, v tem primeru od glavne direktije poljske lanarske direktije, ravno tako pa tudi distribucija izdelkov, zato tovarne nimajo komercialnih težav. Primerna takemu sistemu je tudi organizacija uprave podjetja in proizvodnje same. Na čelu podjetja je glavni direktor, kateremu sta neposredno podrejena tehnični in administrativni direktor. Tehničnemu direktorju sta podrejena vodja produkcije z vsemi obratov in vodjem remontnih delavnic. Vodja produkcije skrbi za razpored dela v posameznih oddelkih, njegov biro pa kontrolira doseganje plana posameznih oddelkov in delovnih mest. S samo razporeditvijo dela nimajo dosti opravka, pač pa imajo dosti dela z razbijanjem plana na kvartale, mesece, tedne, dneve in morda celo na ure. Prav zato večina tehničnega kadra porabi mnogo časa za seje in sestanke v tovarni, v glavni direktiji ali pa po raznih komitejih. Tovarna ima tudi voljeni delavski svet, vendar ta nima posebnih kompetenc, kajti delo in življenje v podjetju sta administrativno določena od zgoraj. Podjetje ne razpolaga z lastnimi proizvodi niti s svojimi finančnimi sredstvi. Predsednik DS je od podjetja plačan funkcionar. V razgovoru z njihovimi funkcionarji so radi zatrjevali, da se učijo od nas, da so po nas po-

vzeli DS, pripomnim naj, da samo imensko ne pa tudi funkcionalno. Vsi delavci so organizirani v sindikalni organizaciji, obstoji pa v tovarni tudi precej številna organizacija poljske združene delavske Partije. Prav tako, kakor predsednik njihovega DS sta tudi predsednik sindikalne organizacije in sekretar Partije plačana funkcionarja.

Kot po vsej Poljski se tudi v tej tovarni občuti pomanjkanje delovne sile. Z osmimi delavskimi avtobusi pripeljejo dnevno okrog 400 delavcev na delo v tovarno in to s podeželja tudi do 20 km daleč. Poleg teh bi tovarna še lahko zaposlila nekaj sto delavcev, kajti ravno zaradi pomanjkanja delovne sile ni v pogonu cela tkalnica s približno 200 statvami. Pomanjkanje pa je še bolj občutno zaradi tega, ker vsa industrija obratuje neprekinjeno v treh izmenah.

Čenstohova je izrazito industrijsko mesto sredi nepreglednih ravnin. Poseben poudarek daje mestu svetovno znana Jasna gora z ogromnim samostanom in božjepotno cerkvijo. Po tem je Čenstohova znana po vsem svetu. V cerkvi se nahaja »čudodelna« podoba črne Madone. Slika sama je res čudovita, izdelana iz nekaj kg čistega zlata, v katerega je vdolano nešteto raznobarnih draguljev. Med vojno so podobo zaplenili nemški zavojevalci, vendar so jo po vojni zopet vrnili. Zaradi te podobe pride na Jasno goro leto za letom nekaj milijonov Poljakov. Največ ljudi se zbere tu med 15. in 27. avgustom. Število pol milijona je kar običajno, zbralo pa se jih je že nekajkrat tudi preko enega milijona v enem samem dnevu. Omenim naj, da Poljaki pri sedanjih ureditvi praznujejo vse cerkvene praznike, kot državni praznik pa praznujejo 1. maj in 22. julij v spomin na Varšavsko vstajo leta 1944. Kako verni so ljudje v tem središču poljske cerkve sva lahko videla tudi v sami tovarni, kjer so bili vsi oddelki okrašeni s svetimi podobami in kipi. Tudi v vseh pisarnah, razen v onih, kjer delajo člani Partije, visijo razpela in svete podobe.

Okolica Čenstohove je posejana s številnimi dimniki večjih in manjših tovarn. Največ je kovinarskih in tekstilnih tovarn. V bližini mesta je tudi nova železarna »Boleslava Bieruta«.

V mestu samem deluje več srednjih strokovnih šol, med njimi tudi tekstilna. Tekstilni oddelek ima tudi tamkajšnja univerza, tako da tovarne niso v zadregi za visoko kvalificiranim kadrom. Samo tovarna Stradom ima okoli 20 tekstilnih inženirjev,

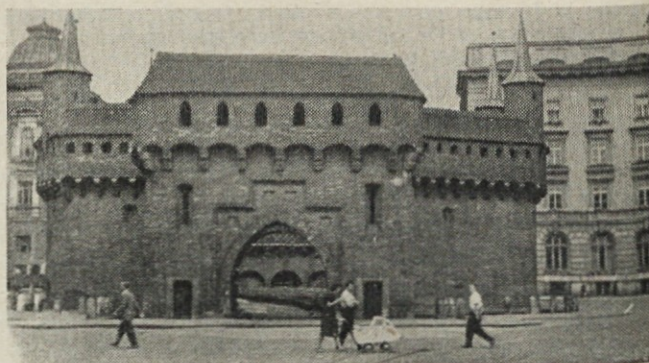

Turistični dom na Sv. Katarini

Ves notranji promet v mestu in predmestjih se odvija na eni samcati tramvajski progi. Tramvaji so ob vsakem času polni. Tramvaji s svojimi priklopniki so bolj podobni vlaku kakor našemu nekdanjemu tramvaju. Vožnja stane na vsako razdaljo samo 1 Zlot, zato sva se ga tudi midva vedno posluževala. Številni so v mestu tudi državni taksiji. Privatnih avtomobilov je malo, pač pa veliko motornih koles raznih vzhodnoevropskih znamk. Od zahodnoevropskih sva opazila edino Lambrete, ki so jih uvozili iz Italije po letu 1956. Dvokoles je zelo malo. Za primer navajam, da se pripelje na delo v tovarno dnevno manj kakor 50 kolesarjev. Trgovin ni mnogo. Zelo veliko pa je zasebnih »kramarij«, v katerih lahko kupiš vse, kar si poželiš, vprašanje je seveda samo, v kakšni kvaliteti. Državne trgovine so zelo čiste in času primerno urejene ter podobno kot pri nas specializirane po prodajnih artiklih. Izbira pri nobeni stvari ni posebno velika. Kupiš lahko vseeno vse, kar želiš, če ne v eni pa v drugi trgovini. Trgovine s prehrabnenimi artikli imajo vse embalarirano v posebnih vrečkah v različnih količinah in raznih kvalitetah, z oznako cene. Naval na trgovine ni velik, razen na mesarije, kjer sva vedno videla dolge vrste čakajočih strank.

Gostiln v našem pomenu sploh nimajo, pač pa precej restavracij. Te so še kar čiste in urejene. Izbira hrane je precejšnja, vendar se vse začne in konča z zrezki. Po okusu se hrana razlikuje od naše, največja razlika: namesto začinjnosti je tu sladkor. Temu sva se nekako privadila, nikakor pa ne sladkim solatam.

Alkoholne pijače točijo samo v restavracijah, nikakor pa ne v kavarnah in turističnih domovih, razen piva, to pa brez skrbi lahko smatrajo za brezalkoholno pijačo, kar tudi je. Mnogo popijejo Poljaki »vodke«, in to v različnih kvalitetah kot: sladka, grenka, barvana ali pa čista. Cena vodki je visoka, saj stane 1 liter do 200 zlotov. Vina uvažajo iz vseh evropskih držav. Precej priljubljena so naša vina, ki dosežejo ceno do 100 Zlotov po buteljki in jih je mogoče dobiti skoro v vseh krajih. Najdražji je ruski konjak, čigar

Krakow — Barbakan

liter stane do 500 Zlotov, odvisno od starosti in kakovosti.

Dolgočasila se nisva, dobila sva nove prijatelje in skupaj smo se podajali na izlete ali pa samo presedeli cele večere ob televizorju. 15. in 16. avgusta smo šli na izlet s tovarniškim avtobusom. Obiskala sva partizanske kraje in zgodovinske znamenitosti, katerih v Poljski ne manjka. Izletniška pot nas je vodila proti vzhodu. Ravna in ilovnata pokrajina je še najbolj podobna stepi. Vasi ob cesti so majhne in hiše vse s slamo krite ter zato na las podobne ena drugi. Enoličnost pokrajine spreminjajo samo mlini na veter, ki stojijo običajno ob robovih vasi ali pa borovi in brezovi gozdički, ki so posejani po brezkončni pokrajini. Trdega gradbenega materiala ta predel Poljske ne pozna, kar se odrazi pri gradnji hiš pa tudi čutili smo to, ker smo po luknjavi cesti poskakovali z našim avtobusom kakor žoga. Kolesa avtobusa so se pogrezala v prah, za nami pa se je vlekel rdečkast oblak. Taka je pokrajina tja do Kielc, majhnega mesta, 150 km vzhodno od Čenstohove. V Kielcach smo se ustavili samo zaradi okrepcila, potem pa smo pot nadaljevali proti cilju — Svetokriškim goram. Ravna prehaja v gričevje. Na koncu naše poti smo zapeljali po asfaltni cesti do svete Katarine. Ogledali smo si vas in okrog 700 let staro cerkev. Naš naslednji cilj je bil sv. Križ. Na vrhu hriba stoji nekdanja kaznilnica, danes turistični dom, zraven pa obvezno — starodavna cerkev. Naslednjega dne smo nadaljevali naše potovanje do 130 km oddaljenega Krakova, prve prestolice poljskih kraljev. Krakov je najstarejše poljsko mesto. Zaradi pomanjkanja časa smo si ogledali le najlepše zgodovinske spomenike. Michelangelo je pustil v krakovski katedrali nekaj svojih umetnin. Cerkev je bila med vojno oplenjena, vendar so bile pozneje vse umetnine postavljene na svoje mesto. Ogledali smo si tudi srednjeveško tržnico in stolp prvega knežjega dvorca in dele prvotnega mestnega obzidja, v kolikor je le-ta še sploh ohranjen. Ohranjena sta še trdnjava Barbakan in Florijanska vrata, ostalo pa je uničil zob časa. Ogledali smo si tudi kraljevi grad Wawel. Cerkev je stara 10 stoletij in hrani v sebi grobove poljskih kraljev in vojskovodij ter pesnikov in cerkvenih velikašev. Za slovo od Krakova smo si ogledali še zmajsko jamo pod kraljevim gradom. To je naravna podzemeljska jama, katero sta voda in apnenec v tisočletjih opremila s kapniki, bajka pa pripoveduje, da je v njej živel strašen zmaj, ki je strahoval okoliško prebivalstvo, dokler ga ni pokončal mlad junak. Ko sem z glavo zadel v strop, sem zaključno ugotovil, da je bil zmaj bolj majhen, jama pa je poleg tega zelo slabo razsvetljena. S tovarišem Šurkom sva za spomin še malo slikala, nato pa smo se poslovili od najlepšega poljskega mesta.

Še 120 km poti skozi center poljske težke industrije Katowice. Tu so ceste asfaltirane in tako je bil zadnji del vožnje kar prijeten. Skozi valovito pokrajino, ki je neprimerno lepša od prve, smo prišli pozno ponoči domov v našo Čenstohovo. (Se nadaljuje)

Krakow — Kosciol Mariacki

Pomlad je tu . . .

Kdo se je ne veselil?

Vse je pripravljeno. Oživita polje in gozd. Vse hiti in dela na polju, travnikih in v gozdu. Vsakdo čisti okoli svojega doma, ureja nasade in sadi cvetje. Dobra gospodinja pa zrači in čisti stanovanje in marsikdo tudi na novo prepleska stanovanje.

Kadar imamo čas, gremo radi v naravo. Kaj je lepšega, kot lepo urejena cesta, obdelana polja, negovani gozdovi in travniki, lepe vasi, skromne in čiste hiše med cvetočim drevjem. Ko ozelene gozdovi in razcveto sadovnjaki in se v ozadju lesketajo s snegom pokrite gore, tedaj je pomlad res lepa.

Tudi pri nas v tovarni naj se pozna, da je pomlad. Stremeti moramo za tem, da bomo povsod uredili naše delo in bo okolje dalo prijeten videz. Olepševalno delo s cvetličnimi nasadi v preteklem letu je bilo nekoliko pomanjkljivo, ker smo pač pripravljali kanalizacijo in druge kanale, kateri so potrebni. Letos bomo poleg tega asfaltirali naše tovarniško dvorišče, toda prav tedaj bodo prišli lepotični grmi in drobne cvetice še bolj do izraza.

Pravilno je, če vsi složno skrbimo za red in čistočo. Ne samo na dvorišču, po katerem gremo vsak dan, temveč tudi v tovarni, v naših skromnih garderobah in prav posebno v straniščih. Smeti, zaboje, staro železo in drugo navlako ne mečite pred vrata

v prepričanju, da bodo že »dvoriščni« pospravili. Odpadke in smeti nosite na za to določena mesta.

Uprava skrbi, da bi imeli naši delavci čimveč stanovanj. S trdom nas vseh se je zgradil stanovanjski blok in lepo število stanovanjskih hiš. Dolžnost tistih, kateri stanujejo v teh stavbah je, da stanovanja in okolico vzdržujejo v redu in čisto. Žalostno je, če vidiš lépo in moderno hišo, okoli nje pa plevel in smeti. Dovolj je, če vzamem za primer pritlične stavbe poleg stanovanjskega bloka. Skatle, kosti, cunje, olupki, vse to leži poleg stavb in za ograjo. Škoda je graditi velika poslopja, če jih pa stranke ne znajo držati v redu in čistoči.

Čuvajte nasade pri tovarni in v njeni okolici!

Ne lomite cvetja in celih vej, posebno z drevja pri naši menzi.

Opozorite vaše otroke, da ne bodo ob Bistrici požigali trave, ker s tem uničujejo gozdni nasad. Gozd daje lepoto okolici in čisti zrak. Svežega zraka pa je potreben vsak industrijski delavec.

Slovinci se ponašamo z visoko kulturo in ta se odrazi tudi v redu in čistoči.

V skupnem prizadevanju nam bo lahko potem vsak rekel: v Jaršah je res lepó — v Jaršah je pomlad!

Edi

Letni obračun dela so polagali člani Društva inženirjev in tehnikov tekstilcev iz podružnice Jarše

V petek, 5. februarja so se zbrali člani jarške podružnice DITTS na svoj 6. redni letni občni zbor. Stari upravni odbor je za občni zbor pripravil prostor v mali dvorani naše menze.

Iz podanih poročil se vidi, da je bilo društvo delavno skozi vse leto, čeprav dejavnost v zadnjem letu ni presegala uspehe v prejšnjih letih. Društvo Inženirjev in tehnikov tekstilcev Slovenije je strokovno društvo v okviru DIT Jugoslavije. Naloga in cilj društva je s predavanji in tečaji izpopolniti znanje strokovnih delavcev ter sodelovati pri vprašanih strokovnega pomena v okviru proizvodnih podjetij in drugod. Med največje naloge spada brez dvoma tudi združevanje ciljev za doseganje višje in boljše proizvodnosti. Kot strokovnjaki so člani društva dolžni dajati potrebne nasvete in mnenja pri tarifni politiki in na vseh popriščih dela zastopati skupne, to je jugoslovanske interese.

Mnogo od navedenih nalog izpolnjujejo tudi člani jarške podružnice. V preteklem letu so priredili strokovna predavanja za člane in nečlane. Priredili so tudi strokovne ekskurzije v sorodna podjetja domžalskega bazena ter v sosedno republiko Hrvatsko (Petrinje in Duga Resa). V preteklem letu si je nadalje 45 ekskurzistov ogledalo svetovno razstavo tekstilnih strojev v Milanu — Italija. Podružnica je organizirala v Jaršah tudi predvajanje strokovnih filmov, h katerim pa je bil obisk zelo skromen.

V letošnjem letu bo skoro polovica članov obiskovala kot izredni slušatelji višjo tehniško šolo in si s tem izpopolnilo splošno in strokovno znanje. Podružnica bo imela tako precej dela in bo lahko o tem poročala tudi med letom. V plan dela je podružnica vnesla tudi organizacijo tečaja za mazalce strojev, ki bo trajal 40 ur. Delo se bo nadaljevalo s tečaji za pridobitev kvalifikacije in visoke kvalifikacije. Od ekskurzij so v letošnjem letu predvidene naslednje: ogled tovarn: STOL na Duplici, PAPIRNICA na Količevem, KEMIČNA v Domžalah in ogled tovarne za pridobivanje vodikovega prekisa BELINKA v Podgorci.

Iz tajniškega poročila je razvidno, da je v podružnico včlanjenih skupno 56 rednih in 3 izredni člani. Več kot polovica članov že ima članske izkaznice, ostali jih bodo prejeli takoj, ko jih bo prejela podružnica od centrale v Mariboru, kjer je sedež RUO.

Na občnem zboru je bil izvoljen novi upravni odbor, katerega sestavljajo tovariši: Svolfšak Matija (Universale), Andromako Vida, Zabukovec Lado, Lipovšek Otmar in Sešek Ivo (Induplati), Pogačnik Jože (Tovarna sanitetnega materiala), Maver Emil (Trak), Koderman Jože (Eksperimentalna tkalnica in Pirš Anton (Svilanit).

V nadzorni odbor so bili izvoljeni tovariši: Rebernik Franc in Zornada Aron iz Induplati in Vrtačič Matko iz Filca. Podružnico bosta zastopala v RUO (Republiški upravni odbor) tovariša Babnik Janez iz Tovarne sanitetnega materiala in Makovec Stane iz Svilanita.

Občni zbor je pooblastil novo izvoljene člane, da zastopajo podružnico na republiškem občnem zboru, ki bo meseca marca v Mariboru.

Volitev oz. občnega zbora podružnice se je udeležilo skupno 49 članov in članic, kar predstavlja 84% vsega članstva podružnice. Občnega zbora se ni udeležilo skupno 10 članov, ki so zaradi tehtnega vzroka izostanka bili upravičeno odsotni.

RUO sta zastopala na občnem zboru jarške podružnice Černivec in Kranjc iz kranjske podružnice.

Želja Jarške podružnice, da se udeležita občnega zbora tudi predstavnik domžalske in kamniške občine, je ostala letos samo želja in bo treba ponovno storiti vse, da bi se delo in življenje podružnice afirmiralo tudi pred občinskim odborom, saj je treba v najbližji prihodnosti rešiti vprašanje ustanovitve srednje tehniške tekstilne šole v Domžalah in urediti vprašanje obstoja Eksperimentalne tkalnice v Kamniku, ki deluje v sklopu Tekstilnega inštituta v Mariboru. K obema vprašanjem bo morala Jarška podružnica dati določeno mnenje ter koristnost problematičnih vprašanj vsekakor zastopati in utemeljevati.

-r

Vi vprašate - mi odgovarjamo

Vprašanje: Koliko pokojnine dobijo svojci za umrlim rednikom (ki je bil v službenem razmerju), če je umrl preden je dopolnil polovico delovne dobe (manj kakor 16 let delovne dobe)?

R. K.

Odgovor: Družinski člani pridobijo pravico do družinske pokojnine ob zavarovančevi smrti, če je imel zavarovanec delovno dobo skupaj najmanj 5 let, s pogojem, da je imel v zadnjih 5 letih pred smrtjo delovno dobo najmanj po 8 mesecev vsako leto ali v petih letih najmanj 4 leta in 2 meseca. Pravico do družinske pokojnine pridobijo predvsem zakonski drug, otroci (zakonski, nezakonski, posvojeni ter pastorki), zavarovančeva vdova ima pravico do družinske pokojnine, če je do zavarovančeve smrti dopolnila 45 let starosti.

Družinska pokojnina je odvisna od števila družinskih članov, ki imajo pravico do pokojnine in se odmerja od osnove za družinsko pokojnino z naslednjimi %:

za 1 člana	za 2 člana	za 3 člane	za 4 ali več članov
60 %	75 %	90 %	100 %

Osebnim upokojencem z nepopolno pokojnino in družinskim upokojencem, katerih pokojnina ne dosega predpisanih zneskov, je zagotovljeno posebno materialno varstvo (varstveni dodatek), če glede premoženjskega stanja in dohodkov izpolnjujejo pogoje, ki jih določajo posebni predpisi.

Iz Ur. lista FLRJ 51/57

Vprašanje: Katere dneve in ob kateri uri se lahko pride na rentgenski pregled v našo ambulanto?

M. M.

Odgovor: Takoj po tem, ko smo pričeli z rentgenskimi pregledi v naši ambulanti, je bilo določeno, da se ti opravljajo vsak dan od pol osme do pol devete ure. Ker pa v zadnjem času dnevno ni toliko pacientov, ki želijo biti rentgensko pregledani, se lahko pride na rentgenski pregled kadarkoli v času redne ordinacije v naši ambulanti.

Dr. Šiška Marija

Kako smo delali v mesecu januarju 1960

IZPOLNITEV KOLIČ. PLANA:	Mesečna izpolnitev plana	Primerjava z letom 1958 - kumulativna leta 1958 indeks 100
	Izpolnitev količinskega plana:	
Predilnica	97,2 %	88,5 %
Tkalnica	93,6 %	113,5 %
Gasilske cevi	75,2 %	36,3 %
Zatkani votki	97,2 %	103,0 %
Izpolnjevanje norm:		
Predilnica	113,3 % - v normi je delalo 273 delavcev	
Tkalnica	113,2 % - v normi je delalo 465 delavcev	
Oplemenitilnica	113,0 % - v normi je delalo 83 delavcev	
Tiskarna	113,0 % - v normi je delalo 23 delavcev	
Pogonski oddelek	116,0 % - v normi so delali 104 delavci	
Nomeščenci	117,0 % - v normi je delalo 70 delavcev	

Povprečno preseganje norm za celo podjetje je bilo 113,8 % in je v normi delalo 1018 delavcev.

Konec januarja smo imeli zaposlenih 1137 delavcev in 9 vajencev.

Prekinitev zaradi pomanjkanja električne energije ni bilo. Vsi oddelki so polno obratovali, samo v predilnici smo omejili produkcijo lanene preje, ker imamo precej zaloge.

Pred občnim zborom TVD »Partizan« Jarše

Preteklo je zopet eno leto in potrebno bo polagati obračun o delu v letu 1959.

Delo v društvu se je vršilo v redu in potekalo z gotovimi težavami, katere spremljajo vsako delo.

V preteklem letu je bila glavna pozornost posvečena telovadbi, katero smo uvedli 2-krat tedensko. Disciplina udeležbe pri redni vadbi se je izboljšala in smo z njo lahko zadovoljni.

Društvo je navezalo stike s starši telovadečih preko osnovne šole v Jaršah. V telovadnici smo pristopili k planskemu delu, katero naj stremi za izpopolnjevanjem. Glede pestrosti telovadbe smo uvedli urnik, ki določa vsebino telovadbe. Na tečaje smo poslali 5 vodnikov, kjer so si pridobili novih izkušenj in se naučili novih prvin. Posežanje telovadnih ur je zadovoljivo in s tem, da je vsebina ure izpopolnjena, raste tudi zanimanje otrok do telovadbe.

V preteklem letu smo skušali ugotoviti organizacijsko moč društva, v čemer smo v dobri meri tudi uspeli. Res je, da je imelo to delo nekaj negativnih posledic, posebno v vrstah mladincev in kulturno-prosvetne dejavnosti. Preprečili smo del ambicij v društvu, ki so negativno vplivale na disciplino in finančne pokazatelje društva. Uvedli smo stimulans vseh, ki so sodelovali in to na ta način, da smo ukinili vsakovrstne privilegije in dobrine tistim, ki niso bili pri rednem delu dovolj vestni, redni in dosledni. Ta ukrep bo nekaj časa še negativno vplival na delo društva, vendar za trdno organizacijsko enoto je to bilo potrebno in se bo rentiralo pozneje. Društvo so namreč vodili oni, ki so bili za to najmanj pozvani.

V preteklem letu so bili najagilnejša sekcija odbojkaši. Sledijo šahisti in igralci namiznega tenisa.

Slednje sekcije sicer še niso dosegle znak množičnosti, vendar skušamo ugotoviti pot tudi temu.

Društvo je izvedlo nekaj samostojnih nastopov, nekaj pa v sodelovanju z osnovno šolo v Jaršah. O prireditvah ste že čitali v našem glasilu in si lahko ustvarite mnenje o tem delu društva.

Pričakujem, da bo bližnji občni zbor sprejel določene sklepe, ki bodo posebno važni za nadaljnjo rast, napredek in raznolikost dela društva. Želim, da bi novi upravni odbor še krepkeje prijel za delo, da bomo čez leto dni pisali o tem samo pohvalno. -n-z

Nov jacquardski stroj za tiskanje pravega damasta

Iz ČSR javljajo o novem izumu, jacquardskem stroju, ki dela brez prizme in brez kart. Namesto prizme je jacquardskemu stroju prigrinjeno posebno igelno predležje, ki deluje s pomočjo elektromagnetnih impulzov. Vsaka igla tega predležja je zvezana s svojim kovinskim tipalcem, ki drsi po vrtečem se kovinskem pasu. Na ta pas, ki dobiva pogon od platinkega dna jacquardskega stroja, je s posebno barvo (izolacija) narisan vzorec. Kjer se tipalec dotakne kovinskega pasu, s tem sklence krogotok in dotično iglo elektromagnet vzdigne. Če pa tipalec drsi po barvnem delu pasu, tokokrog ni sklenjen, elektromagnet ne deluje na tako iglo in ista ostane v padu.

Zaenkrat se ta naprava lahko uporablja samo pri strojih, kjer se osnovna vezava tvori z listnim predbrdom, listovko in podobno (pravi damast).

Textil, 12/59

Spoznajmo tekstilne tovarne LR Slovenije

V današnji številki vam predstavljamo tekstilno tovarno INTEKS iz Kranja.

Ustanovljena je bila leta 1928.

Odkar je leta 1950 prevzel delovni kolektiv upravljanje v svoje roke, je šla pot strmo navzgor. V zadnjih 10 letih je bila izvršena rekonstrukcija predilnice, v načrtu pa je še rekonstrukcija tkalnice in oplemenitilnice, za katero se že pripravljajo načrti. Sedaj pa je že v gradnji nova delavska restavracija in ambulanta.

Za svoje delavce je kolektiv Inteksa zgradil camping v Novem Gradu (Istra) z 81 ležišči in dom v Bohinju s 14 ležišči. Podjetje je doslej zgradilo že 54 družinskih stanovanj, do konca 1961 pa bo dograjenih še nadaljnjih 44 družinskih stanovanj.

Podjetje se ponaša z enim najmodernejših industrijskih laboratorijev, opremljenim z vsemi potrebnimi instrumenti.

Inteks Kranj izdeluje enobarvne progaste in karo popeline, zefirje, velvetone, damske in moške žepne robce, bombažne damast prte, kanafase, flanele, jacquardske odeje itd.

Nova strelska družina »Induplati«

Lansko leto ustanovljena strelska sekcija Induplati je prerasla s številom svojih članov 64 v STRELSKO DRUŽINO INDUPLATI. To je bil eden izmed sklepov ustanovnega občnega zбора strelske družine Induplati, ki se je vršil 7. februarja 1960 v menzi.

Poročilo o delu strelske sekcije je podal njen dosedanji predsednik tov. Zornada Aron. Sekcija je bila zelo aktivna. Redni in izredni treningi, številna tekmovanja (v Domžalah, v Ihanu, v Ljubljani, STIPI, na Duplici in seveda doma). Tekmovanja so bila posvečena velikim dogodkom, katerih se spominjamo v državnem in tovarniškem merilu.

Doseženi so bili zadovoljivi in včasih tudi zelo lepi rezultati, ki so plod rednih treningov naših strelcev.

Sekcija je zgradila strelišče za malokalibrsko puško in oplešala strelišče za zračno puško. Organizirano je bilo tudi propagandno streljanje med odmorom v podjetju in streljanje za mladince in mladinke našega TVD Partizan Jarše.

V diskusiji so navzoči nakazali nadaljnje delo novega društva. Sklenjeno je bilo, da se nabavijo nove puške (sedaj ima društvo 4 malokalibrske puške in 7 zračnih pušk), kar bo omogočilo, da bodo imeli najboljši strelci svoje puške, ki ostanejo seveda last družstva, kar pa bo omogočilo večjo kvaliteto streljanja. Danes mnogi strelci že dosežejo rezultat 160 in celo 170 krogov od 200 možnih, kar je brez dvoma že

zelo dobro in kaže na velik napredek (pred leti je bil maksimum 145 krogov).

V diskusiji je pozdravil občni zbor delegat družine Domžale, tov. Ivan Količ, ki je zaželel občnemu zboru in novemu društvu mnogo uspeha in obljubil pomoč dosedanje matične družine Domžale.

Diskutanti so zahtevali tudi večjo propagando za strelski šport in agitacijo za vključitev novih strelcev v družine, predvsem žensk in mladincev ter mladink.

Zaključno je bil izvoljen 9-članski odbor družine, 3-članski nadzorni odbor in 3-člansko častno razsodišče nove družine Induplati. Predsednik nove strelske družine Induplati je sedaj tov. Franc Jeraj.

Novoustanovljeni družini želimo v nadaljnjem delu mnogo uspehov.

Janez

X. STIPI po poteh I. STIPI

Leta in leta minevajo.

Pred 10 leti smo se prvokrat sešli na zeleni trati, da v različnih športnih disciplinah pomerimo svoje telesne sposobnosti. Takrat nas je bila cela vrsta z najrazličnejšimi imeni. Kdo jih ne pozna? Leteča drvarnica, ošpeglan šaršfic, Mičo-riba in še drugi ter naše vrle »opeharjene favoritinje«, predstavnice žensk.

Mnogih ni več v našem kolektivu toda vzdržali so drugi. Vedno novi tekmovalci so se uvrščali v vrste športnikov, katerim je zdrav duh v zdravem telesu življenjski pregovor.

Tisti prvi, ki so tekmovali od 26. julija do 3. avgusta 1951, so danes za deset let starejši. Njihove kosti so manj elastične in njihova športna volja se je polenila. Smatramo, da to ni prav, zato pripravimo vse potrebno, da bo jubilejni, to je X. STIPI odraz tistega tekmovanja, katerega namen je razgibati ljudi v dela prostem času s športom in tekmovanji.

Vsi tekmovalci X. STIPI bodo prejeli posebne značke, na katerih bodo napisane številke tistega STIPI, ko je prvič tekmoval. Zelo lepo je bilo takrat in tudi mnogo smeha, toda to je namen prireditve, zato tem bolj pričakujemo, da se bodo številni tekmovalci prijavili na letošnji STIPI, ki bo potekal po poti I. STIPI pred 10 leti.

Morda bi veljalo priporočati za letošnji STIPI 21-dnevni razmah v mesecu juliju na ta način, da bi se izvedlo in kolesarjenje in vzpon na Grintavec v času pred skupnim letnim dopustom, ki bo tokrat v mesecu avgustu. In kaj bo na 10. STIPI?

Začel se bo z vzponom na Grintavec. Vsi tekmovalci morajo biti n. pr. v nedeljo 10. julija ob 11. uri na vrhu Grintovca. Kdaj pridejo gor in koliko časa bodo hodili, ni važno. Sledijo priprave za ostala tekmovanja in teden dni kasneje, to je v nedeljo 17. julija bo kolesarjenje. Odhod za vse tekmovalce ob 7. uri izpred menze Induplati ter preko Save ob Zbiljskem jezeru do Cirmana v Mednem. Tu naredimo kratek odmor in dalje preko Gamelnj in Domžal v Jarše. V ponedeljek 18. julija bi bilo streljanje z malokalibrsko puško v Jaršah, dan kasneje bi bil tek na 100 m, met krogle in tek na 110 m zapreke. Nato plavanje v Domžalah oziroma v Kamniku, kjer bi bilo poleg obveznih prog še treba izvesti skok v vodo s 3 m deske. Nato zopet discipline v atletiki (DALJINA, TROSKOK, VIŠINA, PLEZANJE PO VRVI, MET BOMBE V CILJ in MET DISKA ter KOPJA). Nekateri od teh disciplin bi lahko izvedli v petek 22. julija na praznik »Dneva vstaje«, katerega bi s temi prireditvami še posebej počastili.

Časa bi imeli s to razporeditvijo tekmovanj dovolj. Treba je le ljudi pripraviti. In kako to?

Vsi, ki so že tekmovali in želijo tekmovati tudi na X. STIPI, naj se prijavijo pri tov. Strojan Janezu.

Zaenkrat zadostuje, da pove, na katerem STIPI je že tekmoval in na kateri izmeni ter kje dela. Ostalo je možno urediti z upravo podjetja.

Če bo X. STIPI izveden tako, kakor si to že velika večina želi, potem bomo mnogi zopet za 10 let mlajši.

In, ne pozabite. Zaključek STIPI bo 2., 3. in 4. septembra z vzponom na Triglav. Tekmovalce opozarjam, da bo za te dni treba imeti še redni letni dopust, ker izrednega dopusta ne bo. Na Triglav pa bodo lahko šli samo tekmovalci X. STIPI.

Naš Konoplan Vam bo do samega pričetka tekmovaljanj posredoval nekatere podrobnosti oziroma obvestila pripravljalnega odbora tako, da boste vsi z vsem seznanjeni.

Ne zamudite pa roka prijave, ki se je začel že na Silvestrovo 1959. Doslej se je prijaviло že preko 30 tekmovalcev.

Otmar

ZA SMEH IN DOBRO VOLJO

vesela kronika

Al verjamete, da sem postala tako važna v podjetju, da iz moje rubrike kroniko sestavljajo. Hec kaj in vendar je res, da samo jaz opozorim na posebnosti, med katere spada

oglasna deska v tkalnici, kjer je še danes razobešen DELOVNI RED, katerega je postavila in potrdila ranjka »Tekstilna direkcija« leta 1948. Ne vem zakaj še danes visi. Strokovnjaki trdijo dvojce: eni so mnenja, da skrbijo tkalci za zabavo, drugi pa pravijo, da pridobiva objavljena listina na zgodovinski vrednosti. Kdo ima prav?

Nič boljša niso stranišča v predilnici, katera prav sedaj preurejujejo za umetniško razstavo. Pisatelji in skladatelji so morali odstopiti pretežni del stene likovnim umetnikom, ki najbrž pripravljajo posebno razstavo. Umetnine ne bodo ravno poceni in avtorji še vedno čakajo z objavo svojih imen. Tehnika je v »umazanem« toda avtorji jo bodo videli poslednji dan »črno«, ko bodo plačali stroške za rekvizite. Če jim to ne bo neslo, jih bo prav gotovo odneslo — iz fabrike.

Ko že o umetnikih in razstavah govorimo, se dotaknimo še številnih nepismenih ali delno pismenih, kateri stavka (opozorila) VSTOP PREPOVEDAN na vratih telefonske centralne ne znajo prečitati. Za take ljudi in v cilju izobraževanja nameščencev je treba organizirati analfabetki tečaj.

Kdor pa ima opravka v svinjaku, ne oprostite — v telefonski centrali, ta naj le vstopi, nikar pa se naj preveč ne prestraši umazanije, katera vlada v moderni telefonski centrali. Prostor pa po mojem mnenju za svinjak ni primeren, ker bi morali potem centralo prestaviti drugam ali pa živali navaditi na električne impulze in dolgotrajno kruljenje in tveženje v telefonske žice!

Včasih so toplo malico tudi v spodnje prostore uprave prinesli. Odkar pa je prekinjen prehod »od ozgo«, je spodnji del le še obljubljen dežel, ki čaka usmiljenja, da kdo od raznašalcev tople malice vanjo zaide.

Oni dan sta se na novem vhodu srečala tudi dva vodilna nameščenca, ki redno zahajata tudi v službo ter se pozdravila — Ja, kje pa ti hodiš? Te najmanj že 14 dni nisem videl? Jaz sem jih slišala in si mislila — jaz tudi ne in šla gledat predstavo

rokoborbe, katero so izvajale predstavnice nežnega spola v prostorih menze in izven nje. Žal sem bila prepozna, da bi kaj več videla. Pa, saj tudi nič posebnega ni bilo. Ena je bila le nekoliko pohojena, druga pa plava, besede, katere sta med bojem izmenjale, pa so vmes že izzvenele.

Takim rečem se drugače streže, sem hotela svetovati pa je že naključje razkužilo današnjo obratno pisarno tkalnice. Kako to gre, sicer ne vem, videla sem samo še opustošenje po parni desinfekciji. Moje

mnenje je, da bo ta para vplivala na nabavni oddelek in kupila vsaj obratvodnji novo pisalno mizo za novi prostor. S takšno revež res ne more prezentirati svojega položaja.

Bolj nesrečni so ljudje v varilnici pri čiščenju. Zadnjič sem se čudila iznajdljivosti možakarja, ki je s pomočjo kisika iz varilnega aparata prah izpihal iz novega voza (prikolice) za naš traktor, preden so le-tega prepleškali. Hudimana, sem si mislila, kaj vsega se ljudje ne spomnijo, ko nam v pogledu kisika ne gre ravno za nohte.

Preden zaključim, želim še sama tistemu srečnežu iz »samskega doma« vse dobro — za kaj, ne vem. Znano mi je samo, da so mu neimenovani čistilci nanosili v okrilju noči pred vrata celo vrsto rož-lončnic. Delo je bilo precej naporno, ker so bili delavci pri tem delu tudi precej glasni.

To so zadnje vesti, katere sem še prejela po telefonu, potem je bil eden iz dvoriščne partije tako bistroumen in vse kable s krampom presekal. Kako si pa to napravil, sem ga pobarala, pa mi je samo rekel, da se je zgodilo. Seveda se je, sem si mislila, saj so mu kar trije povedali, kje je ta kabel in, da naj na njega pazi. Fant iz vsega menda samo to ni razumel, ali naj ga pusti pri miru ali ga naj preseka. Zgodilo se je slednje in s tem je bilo do nadaljnega tudi zveze konec.

Špelca

Personalne spremembe

VSTOPI:

1. Hribar Rudolf, dvoriščni in transportni delavec, z dnem 29. I. 1960.
2. Mertik Marija, tkalka, z dnem 1. II. 1960.
3. Skok Alojz, ključavničar — pomoč. tkalskega mojstra, z dnem 16. II. 1960.

IZSTOPI:

1. Brulc Stane, ključavničar, izstopil na podlagi lastne odpovedi, z dnem 30. I. 1960.
2. Škufca Anica, tkalka, izstopila na podlagi lastne odpovedi, z dnem 25. I. 1960.
3. Rozman Ivan, predilec, ni prestal preizkusne dobe, z dnem 27. I. 1960.
4. Maletič Marija, mokra predilnica, samovoljno zapustila delo, z dnem 30. I. 1960.
5. Nussberger Oskar, delavec na mungli, izstopil na podlagi lastne odpovedi, z dnem 30. I. 1960.
6. Pipan Angela, tkalka, izstopila na podlagi odpovedi, z dnem 30. I. 1960.
7. Jere Francka, motovilka, izstopila zaradi osebne upokojitve, z dnem 30. I. 1960.
8. Zdravič Ivan, delavec v prejemarni, izstopil na podlagi lastne odpovedi, z dnem 4. II. 1960.
9. Homovec Barica, tkalka, izstopila na podlagi lastne odpovedi, z dnem 6. II. 1960.
10. Grajzar Jožefa, mokra predica, izstopila na podlagi lastne odpovedi, z dnem 13. II. 1960.
11. Meznarič Milica, upravnica doma na Mali planini, na podlagi odpovedi od strani podjetja, z dnem 15. II. 1960.

POROČILI SO SE:

1. Cernivec Marija iz tiskarne in Zupan Franc, ključavničar,
2. Orehek Ljudmila iz predilnice.

SPORED FILMOV V KINU »INDUPLATI«

19. in 20. marca »Ranč prokletih«, barvni cinemascope
26. in 27. marca »Vrnil se bom v Kandom«, barvni cinemascope
2. in 3. aprila »Globoko sinje morje«, barvni cinemascope
9. in 10. aprila »Pot v raj«, barvni
16. in 17. aprila »Zlomljeno kopje«, barvni cinemascope

Predstave so v sobotah ob 20. uri in v nedeljah ob 16. in 18. uri.

Uprava kina

ZAHVALA

katero izrekam ob smrti mojega moža

JOŠKA JAGODICA

vsem, ki so mu darovali rože na grob. Prav posebej pa se zahvaljujem tov. direktorju, sindikalni organizaciji v Induplati, pevskemu zboru in Konoplanu ter vsem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti

Jarše, 30. jan. 1960.

Zalujoča žena Johana